

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 12
“สานพลังเครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”

Session 3

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อคุณภาพชีวิต

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 12

“สานพลังเครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม
หมู่ 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

Cost Analysis and Return on Investment of Dessert Profession Supporting Group
Moo 9, Paklor sub-District, Khok Pho District Pattani province

สุกฤษตา พุ่มแก้ว^{1*}, มานพ ทองไทย², สันติ อารักษ์คุณากร³, ซูซัน ฮามา⁴

Sukrita Pumkeaw^{1*}, Manop Thongthai², Santi Arukunakorn³, Susan Hama⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน และ 2) ศึกษาสภาพปัญหาทางการเงินของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยแบบสนทนากลุ่ม พบว่า ขนมโดนัทจิวมีต้นทุนสูงสุด รองลงมาขนมดอกจอก ครองแครง มันฉาบ กล้วยหินฉาบ และกล้วยเส้น ปีแรกต้นทุนรวมเท่ากับ 98,202.72 บาท รายได้จากการขาย กล้วยเส้นและกล้วยหินฉาบมียอดขายมากที่สุด รองลงมาเป็นมันฉาบ ขนมครองแครง และขนมโดนัทจิว มียอดขายรวมเท่ากับ 141,696 บาท ค่าใช้จ่ายดำเนินงานเท่ากับ 19,404 บาท ดังนั้นกำไรสุทธิเท่ากับ 24,089.28 บาท การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนสำหรับระยะเวลา 5 ปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 51,491.62 บาท อัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 42 ดัชนีกำไร 2.11 เท่าของเงินลงทุน ระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 3 เดือน 1 วัน และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีอัตราที่สูงขึ้นทุกปี ดังนั้นถือว่ายอมรับได้ นอกจากนี้กลุ่มฯ ยังขาดแหล่งเงินทุน เกิดภาวะแรงงานไม่เพียงพอ ควรมีการวางแผนเพื่อพัฒนาความรู้เพิ่มคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชนให้ยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: ต้นทุน, ผลตอบแทนจากการลงทุน, กลุ่มส่งเสริมอาชีพ

Abstract

The purposes of this study were to 1). Analyze cost and return on investment and 2). Study on the financial problems of Thai Dessert Employment Promotion Group of Moo 9, Paklor Sub-District, Khok Pho District, Pattani Province. The result shows that Mini Donuts have the highest cost; secondarily are Crispy Lotus Blossom Cookie, Krong Kraeng Cookie, Sundried Sweet Potatoes Chips, Sundried Banana, and Fried Banana Chips. The first year production cost were 98,202.72 baht, the highest revenue were from Sundried Banana and Fried Banana Chips. Secondarily are Mini Donuts and Krong Kraeng cookie. The first year successions are; total sales 141,696 baht, operation cost 19,404 baht and the net profits of the first year were 24,089.28 baht. The five years periods analysis on return on investment can be summarized; Net present values at 51,491.62 baht, Internal rate of return at 42%, Profitability index at 2.11 of investment, and Payback period of 2 years 3 months and 1 day. The Rate of return on investment is higher every year, thus this project is reliable. However, the group is still lack of funding sources and member of staff, the plan to develop knowledge the quality of life for the staff members and community should be in place for sustainability further.

Keyword: Cost, Return on investment, Thai dessert employment promotion group

¹อาจารย์ สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

²⁻³อาจารย์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

⁴อาจารย์ สาขาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

*Corresponding author, E-mail: sukrita.r@yru.ac.th

บทนำ

จังหวัดปัตตานี เป็นหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีเหตุการณ์ไม่สงบภายในพื้นที่ จากปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมในภาพรวม และประชาชน ทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในการเข้ามาลงทุนเพิ่ม หรือแม้แต่ผู้ประกอบการหลายรายที่อยู่ในพื้นที่ได้ย้ายสถานประกอบการไปดำเนินงานในถิ่นอื่น ซึ่งก่อให้เกิดภาวะการว่างงาน ประชาชนมีรายได้น้อย ส่งผลให้ฐานะยากจนเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภาครัฐมีความพยายามเข้ามาเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ เช่น การสนับสนุนการจ้างงานที่เร่งด่วน การสนับสนุนกลุ่มอาชีพ เป็นต้น แต่ในการสนับสนุนนั้นยังขาดความต่อเนื่องจึงทำให้ไม่บรรลุเป้าหมาย (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2559, ออนไลน์) รัฐบาลปัจจุบันจึงได้มุ่งเน้นแนวทางเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนใต้ เน้นย้ำการทำงานตามแนวคิด “สานพลังประชารัฐ” ผ่านการลงทุนขนาดใหญ่ของธุรกิจเอกชน มุ่งประโยชน์สู่การจ้างงานในพื้นที่ให้ประชาชนมีงานทำ โดยนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ซึ่งเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้นำเสนอผลการหารือร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน เรื่อง โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ซึ่งเป็นแนวคิดการพัฒนาที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยสร้างเมืองต้นแบบการพัฒนาที่มีอัตลักษณ์ประจำสอดคล้องกับศักยภาพของความเป็นเมืองในปัจจุบัน เป็นเมืองต้นแบบแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจที่แตกต่างไปตามศักยภาพ แต่สามารถเชื่อมโยงระหว่างกันและส่งเสริมการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิเช่น เมืองหนองจิก ปัตตานี เป็นเมืองต้นแบบเกษตรอุตสาหกรรมก้าวหน้าผสมผสาน มุ่งเน้นการพัฒนาการค้าขาย วิสาหกิจชุมชน การเกษตร และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและความมั่นคงทางพลังงาน (รัฐบาลไทย, 2559, ออนไลน์)

ดังนั้นกลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่โครงการต้นแบบดังกล่าว ถึงแม้ว่าไม่ได้เป็นเมืองนำร่อง ถือว่าเป็นพื้นที่ที่ภาครัฐให้ความสำคัญเพื่อเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ได้อย่างครอบคลุม ซึ่งกลุ่มฯ ดังกล่าว มีเป้าหมายเพื่อบริหารจัดการกลุ่มฯ นำไปสู่วิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง จากที่คณะผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตและสนทนากับสมาชิกกลุ่มฯ จึงได้รับทราบถึงปัญหาในเรื่องของการขาดความรู้และเข้าใจของสมาชิกในการบริหารจัดการต้นทุนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอาจส่งผลให้ผลการดำเนินงานกลุ่มฯ ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ก่อให้กลุ่มฯ บริหารจัดการไม่ได้ประสิทธิภาพ อาจส่งผลเกิดความล้มเหลวในการบริหารกลุ่มฯ ซึ่งนำไปสู่การขาดรายได้เสริมของสมาชิกกระทบต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิก ตลอดจนระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของพื้นที่ และในระดับประเทศต่อไป ดังนั้นปัญหานี้ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

จากเหตุผลข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เพื่อให้สมาชิกกลุ่มฯ สามารถนำผลที่ได้เป็นแนวทางในการดำเนินงานทางด้านการบริหารต้นทุน พร้อมการพิจารณาลดต้นทุน เพิ่มรายได้ เพื่อส่งผลให้กลุ่มฯ มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทางการเงินของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ต้นทุน (Cost) หมายถึง มูลค่าของทรัพย์สินที่สูญหายไป หรือจำนวนทรัพยากรที่ใช้ไปเพื่อวัตถุประสงค์หนึ่ง วัตถุประสงค์ใด เพื่อให้ได้สิ่งหนึ่งสิ่งใดมาหรือเพื่อให้ได้สินค้าและบริการ ส่วนใหญ่ต้นทุนจะแสดงในรูปตัวเงิน

(monetary measurement) (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2557; สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2552; อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์, 2554) ซึ่งต้นทุนการผลิต (Manufacturing Costs) ประกอบด้วย 1) วัสดุดิบทางตรง (direct material) เป็นต้นทุนของส่วนประกอบที่สำคัญของสินค้าที่ผลิตและเกี่ยวข้องโดยตรงกับสินค้า 2) แรงงานทางตรง (direct labor) เป็นต้นทุนของค่าจ้างแรงงานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตสินค้าในโรงงาน และ 3) ค่าใช้จ่ายการผลิต (manufacturing overhead) เป็นต้นทุนอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต

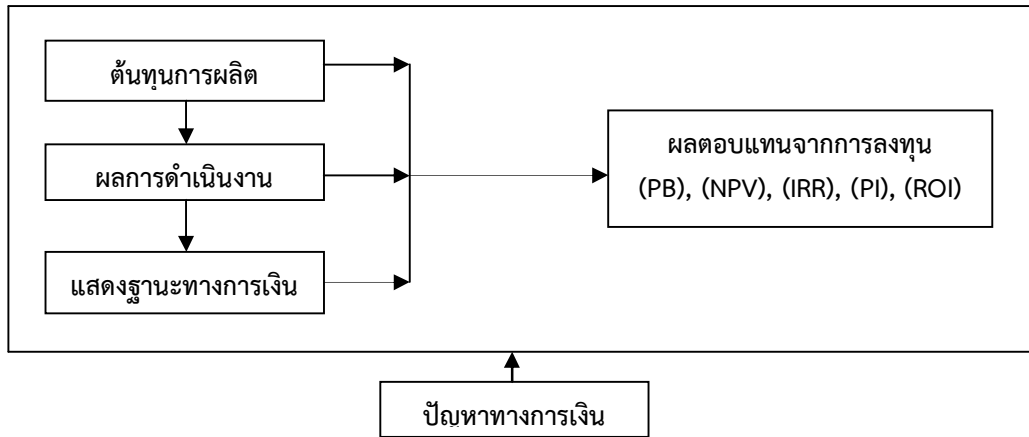
ผลการดำเนินงาน (Operating results) กำไรถือเป็นเกณฑ์ที่ใช้วัดผลการดำเนินงานหรือมักใช้เป็นฐานสำหรับการวัดผลอื่น เช่น ผลตอบแทนจากการลงทุน หรือกำไรต่อหุ้น องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดกำไรคือ 1) รายได้ (revenue) เป็นการเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้าหรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น และ 2) ค่าใช้จ่าย (expenses) เป็นการลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง (สภาวิชาชีพบัญชี, 2557, ออนไลน์)

ฐานะทางการเงิน (Financial position) องค์ประกอบในการวัด คือ 1) สินทรัพย์ (asset) เป็นทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ และเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต 2) หนี้สิน (liability) เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ซึ่งเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตโดยการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และ 3) ส่วนของผู้ถือหุ้น (equity) เป็นส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นออกแล้ว (สภาวิชาชีพบัญชี, 2557, ออนไลน์)

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน (Analysis rate of return) เพื่อศึกษาโครงการกับผลตอบแทน ว่ามีความคุ้มค่ากับที่ลงทุนไปหรือไม่ โดยต้องคำนึงถึงค่าเสียโอกาสซึ่งอยู่ในลักษณะของอัตราส่วนลด การวิเคราะห์ต้องทำการวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ คือ มูลค่าปัจจุบันของโครงการ (Net Present Value: NPV) อัตราส่วนผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) ดัชนีกำไร (Profitability index: PI) และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI) (ฐานปนา ฉินไพศาล, 2544; นภาพร นิลารณกุล และคณะ, 2553; พูนศักดิ์ แสงสันต์ และ กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ, 2556)

ซึ่ง รัตนา อุตมะ (2556) ได้นำวิธีข้างต้นมาศึกษาวิจัยเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจเบเกอรี่ กรณีศึกษาร้านอร่อยจ้งเบเกอรี่ ได้ผลสรุปว่า ธุรกิจดังกล่าวมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน รวมถึง ธนวัฒน์ ไชยพรม (2554) วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน ความคุ้มค่าจากการลงทุน และสภาพการเลี้ยง อุปสรรคและปัญหาในการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ของผู้เลี้ยงอิสระในอำเภอสีคิ้ว อำเภอด่านขุนทด และอำเภอบักรังชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การลงทุนเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ทั้งสองขนาดกำลังการผลิตให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุน อีกทั้ง สุกฤษดา พุ่มแก้ว และคณะ (2560) วิเคราะห์ต้นทุนและผลประกอบการของเกษตรกรชาวสวนยาง กรณีศึกษา ตำบลปากถ่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า เป็นโครงการที่ยอมรับได้

นอกจากนี้ Na Sakolnakorn (2010) ในกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ มักประสบปัญหาทางการเงิน อาทิเช่น ไม่สามารถยืมเงินจากสถาบันการเงินได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วสันต์ กู้เกียรติกุล (2555) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการและการบริหารวิสาหกิจชุมชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเงิน โดยพิจารณาปัญหาด้าน 1) การจัดหาแหล่งเงินทุน 2) การกู้ยืมเงินของกลุ่ม 3) การลงทุนจากสมาชิกภายในกลุ่ม 4) การบริหารเงินทุน/เงินสด และ 5) การออมเงินของกลุ่ม และนำไปพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขพร้อมพัฒนากลุ่มฯ ดังนั้นจากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาศึกษากับกลุ่มแม่บ้านดังกล่าว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการทางการเงินให้มีประสิทธิภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากหล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ประธานกลุ่ม 1 คนและหัวหน้ากลุ่มผลิตขนมแต่ละชนิด ๆ ละ 1 คน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 คน ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดตั้งกลุ่มฯ และมีความรู้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนค่าใช้จ่ายดำเนินงานภายในกลุ่มเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสนทนากลุ่ม แบ่งได้เป็น 6 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์และกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนของแต่ละผลิตภัณฑ์ ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สินและทุน ตอนที่ 5 สภาพปัญหาทางการเงินของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนของผลิตภัณฑ์กลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากหล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ตามแนวคิดของการคำนวณต้นทุน ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ทางตรง แรงแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิต แนวคิดการกำหนดราคาขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะทางการเงิน รวมถึงเครื่องมือวิเคราะห์ผลตอบแทน ประกอบด้วย ระยะเวลาคืนทุน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ ดัชนีกำไรและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน รวมถึงศึกษาสภาพปัญหาในการลงทุนของกลุ่มฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ต้นทุนจากการทำขนมในกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ซึ่งแยกเป็น ต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ 2) วิเคราะห์รายได้จากการลงทุนของกลุ่มฯ วิเคราะห์แสดงฐานะทางการเงินของกลุ่มฯ และ 3) วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน โดยใช้เครื่องมือ ระยะเวลาคืนทุน (PB) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) ค่าดัชนีกำไร (PI) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)

สรุปผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากหล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

กลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากหล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ได้ดำเนินงานมาแล้วเป็นระยะเวลา 11 เดือน มีเงินลงทุนเมื่อเริ่มแรก 50,000 บาท ปัจจุบันมีสมาชิก 6 คน ซึ่งลงทุนเริ่มแรก โดยซื้ออุปกรณ์สำหรับทำขนม รวมมูลค่าทั้งสิ้น 29,998 บาท และทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มมีจำนวน 20,002 บาท

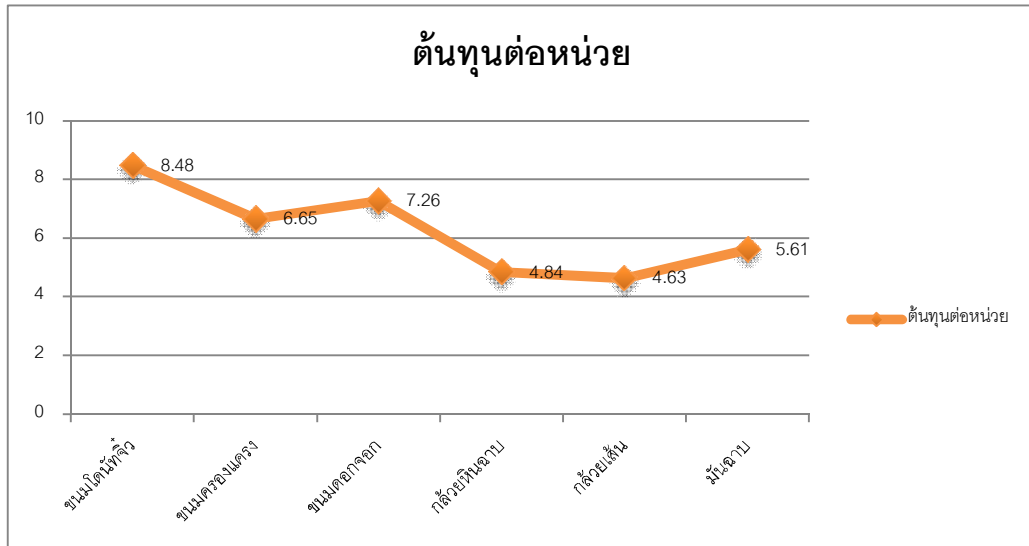
ด้านต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ทางตรง ค่าแรงทางตรงและค่าใช้จ่ายในการผลิตแต่ละ

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 12

“สานพลังเครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”

ผลิตภัณฑ์ พบว่า ขนมโตนท์จิวมีต้นทุนสูงสุด รองลงมาเป็นขนมดอกจอก ขนมทรงเครื่อง มันฉาบ กล้วยหินฉาบ และกล้วยเส้น ตามลำดับ ซึ่งแสดงต้นทุนรวมต่อเดือนเท่ากับ 8,183.56 บาท ต้นทุนรวมในปีแรกเท่ากับ 98,202.72 บาท ดังนั้น ในส่วนประสมของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดของกลุ่มแม่บ้านฯ มีความแตกต่างกันออกไป บางชนิดอาจมีวัตถุดิบที่มีต้นทุนสูง จึงส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์สูง ซึ่งสามารถแสดงต้นทุนต่อหน่วยตามภาพ 2 ต่อไปนี้

ภาพ 2 ต้นทุนต่อหน่วยรายผลิตภัณฑ์

ด้านรายได้จากการขายขนม พบว่า กล้วยเส้นและกล้วยหินฉาบมียอดขายที่สูงที่สุด รองลงมาเป็นมันฉาบ ขนมทรงเครื่อง และน้อยที่สุดคือขนมโตนท์จิว ซึ่งมียอดขายต่อเดือน 11,808 บาท และรายได้ในปีแรกเท่ากับ 141,696 บาท

ด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ส่วนใหญ่แล้วเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเชื้อเพลิง(แก๊ส) และค่าน้ำมันรถยนต์และรถจักรยานยนต์ รวมค่าใช้จ่ายต่อเดือนเท่ากับ 1,617 บาท ค่าใช้จ่ายรวมในปีแรกเท่ากับ 19,404 บาท ดังนั้นผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ ต่อเดือน เท่ากับ 2,007.44 บาท และกำไรสุทธิในปีแรกเท่ากับ 24,089.28 บาท

ด้านสินทรัพย์ถาวร ใช้อาคารประจำหมู่บ้าน ทางกลุ่มฯ ไม่มีหนี้สิน และการลงทุนเพิ่ม ยังไม่มีการลงทุนเพิ่ม แต่สำรองกำไรไว้เป็นทุนหมุนเวียน

ด้านการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนกลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี สามารถแสดงรายละเอียดตามตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 สรุปผลการคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนกลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม

ผลตอบแทน	ผลิตภัณฑ์ขนม 6 ชนิด	สรุปโครงการลงทุน
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV)	51,491.62 บาท	ยอมรับการลงทุน
อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return : IRR)	42%	ยอมรับการลงทุน
ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB)	2 ปี 3 เดือน 1 วัน	ยอมรับการลงทุน
ดัชนีกำไร (Profitability index : PI)	2.11 เท่า	ยอมรับการลงทุน

ตาราง 1 (ต่อ)

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 12

“สานพลังเครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”

ผลตอบแทน	ผลิตภัณฑ์ขนม 6 ชนิด	สรุปโครงการลงทุน
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI)	ปีที่ 1 = 44.16% ปีที่ 2 = 51.07% ปีที่ 3 = 54.13% ปีที่ 4 = 57.38% ปีที่ 5 = 60.82%	มีประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานได้เป็นอย่างดี

จากตาราง 1 พบว่า ผลการคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนกลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 51,491.62 บาท มีค่ามากกว่า 0 มีอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ของผลิตภัณฑ์กลุ่มแม่บ้านฯ เท่ากับ 42% ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลด (Discount Rate) ร้อยละ 8 มีดัชนีกำไร (PI) เท่ากับ 2.11 เท่าของเงินลงทุน ซึ่งมีมากกว่า 1 ระยะเวลาคืนทุน (PB) 2 ปี 3 เดือน 1 วัน ซึ่งน้อยกว่าการประมาณการระยะเวลาของการลงทุนในโครงการทั้ง 5 ปี และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ของทุกปีมีแนวโน้มสูงขึ้นแสดงว่ามีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเป็นอย่างดี ดังนั้น สรุปได้ว่าโครงการลงทุนของกลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นโครงการที่ควรพิจารณาขอรับการลงทุน

และจากวัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทางการเงินของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า ด้านสภาพปัญหาทางการเงินของกลุ่มฯ ขาดแหล่งเงินทุน และพบปัญหาด้านอื่น คือ ด้านแรงงานมีไม่เพียงพอต่อกระบวนการผลิต

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

กลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู่ 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีระยะเวลาดำเนินงาน 11 เดือน เงินลงทุนเริ่มแรก 50,000 บาท และมีสมาชิก 6 คน สืบเนื่องจากกลุ่มแม่บ้านฯ เพิ่งเริ่มก่อตั้ง จึงอาจยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกลุ่มฯ อีกทั้งสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมสวนยาง อาจส่งผลให้สภาพร่างกายขาดความพร้อมสำหรับการเข้ามามีบทบาทในกระบวนการกลุ่มฯ จึงส่งผลให้อัตราความคงอยู่ของจำนวนสมาชิกลดลง สำหรับการลงทุนเริ่มแรก โดยการซื้ออุปกรณ์สำหรับการทำขนมซึ่งรวมมูลค่าในการลงทุนทั้งสิ้น 29,998 บาท และเหลือทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มจำนวน 20,002 บาท แสดงให้เห็นว่า ทางกลุ่มฯ ให้ความสำคัญต่อกระบวนการผลิตและมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงทางตรงและค่าใช้จ่ายในการผลิตแต่ละผลิตภัณฑ์ พบว่า ขนมหินโดมมีต้นทุนสูงที่สุด รองลงมาเป็นขนมดอกจอก ขนมครองแครง มันฉาบ กล้วยหินฉาบ และกล้วยเส้น ตามลำดับ ซึ่งแสดงต้นทุนรวมต่อเดือนเท่ากับ 8,183.56 บาท ต้นทุนรวมในปีแรกเท่ากับ 98,202.72 บาท ซึ่งสืบเนื่องจากทฤษฎีต้นทุนการผลิต (เมธสิทธิ์ พูลดี, 2550; กชกร เฉลิมกาญจนา, 2557) จำเป็นต้องมีกระบวนการพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ด้วยความเหมาะสม ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ

ด้านรายได้จากการขายขนม พบว่า กล้วยเส้นและกล้วยหินฉาบมียอดขายที่สูงที่สุด รองลงมาเป็นมันฉาบ ขนมครองแครง และน้อยที่สุดคือขนมหินโดม ซึ่งมียอดขายต่อเดือน 11,808 บาท และรายได้ในปีแรกเท่ากับ 141,696 บาท ถือว่าเป็นรายได้จากการผลิต หรือเรียกว่ารายได้รวม คือ รายรับทั้งหมดจากการขายผลิตภัณฑ์ในทุกผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านฯ (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2557) และสืบเนื่องจากการสนทนากลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเป็นลูกค้าประจำที่สั่งซื้อทุกสัปดาห์ โดยการติดต่อประสานงานระหว่างลูกค้ากับสมาชิกกลุ่มฯ

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 12

“สานพลังเครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”

ด้านค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเชื้อเพลิง(แก๊ส) และค่าน้ำมันรถยนต์และรถจักรยานยนต์ รวมค่าใช้จ่ายต่อเดือนเท่ากับ 1,617 บาท ค่าใช้จ่ายรวมในปีแรกเท่ากับ 19,404 บาท ซึ่งถือว่าเป็นการลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออก (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557, ออนไลน์) ของกลุ่มแม่บ้านฯ บางครั้งมีข้อจำกัดอาจส่งผลให้สมาชิก หรือผู้รับผิดชอบไม่ได้จัดบันทึกในทุกรายละเอียด ดังนั้นผลการดำเนินงานของกลุ่มฯ ต่อเดือน เท่ากับ 2,007.44 บาท และกำไรสุทธิในปีแรกเท่ากับ 24,089.28 บาท ถือว่าเป็นกิจกรรมตามปกติของกิจการ ผลกำไรแสดงถึงการเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ จึงมีลักษณะไม่แตกต่างไปจากรายได้ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557, ออนไลน์)

ด้านสินทรัพย์ถาวร ทางกลุ่มฯ ใช้อาคารประจำหมู่บ้าน จึงไม่เข้านิยามของทรัพยากรที่มีอยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต ซึ่งทางกลุ่มฯ ไม่มีหนี้สินที่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ เป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตโดยการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557, ออนไลน์) และการลงทุนเพิ่ม ยังไม่มีการลงทุนเพิ่ม แต่สำรองกำไรไว้เป็นทุนหมุนเวียน หรือที่เข้าข่ายการสำรองที่จัดสรรจากกำไรสะสม เพื่อการรักษาระดับทุน การจำแนกประเภทดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน เนื่องจากชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดทางกฎหมายหรือข้อจำกัดอื่นที่มีต่อความสามารถของกิจการในการจ่ายเงินให้กับเจ้าของหรือการนำส่วนทุนไปใช้ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2557, ออนไลน์)

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนกลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 51,491.62 บาท ซึ่งมากกว่า 0 และมีอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ของผลิตภัณฑ์กลุ่มแม่บ้านฯ เท่ากับ 42% ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลด (Discount Rate) ร้อยละ 8 ดัชนีกำไร (PI) เท่ากับ 2.11 เท่าของเงินลงทุน ซึ่งมากกว่า 1 มีระยะเวลาคืนทุน (PB) 2 ปี 3 เดือน 1 วัน ซึ่งน้อยกว่าการประมาณการระยะเวลาของการลงทุนในโครงการทั้ง 5 ปี และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ของทุกปีมีแนวโน้มสูงขึ้นแสดงว่ามีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ดังนั้น เป็นโครงการที่ควรพิจารณาขอรับการลงทุน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัตนา อุดมชะ (2556) ศึกษางานวิจัยเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจเบเกอรี่ กรณีศึกษาร้านอโรยจังเบเกอรี่ พบว่า มีระยะเวลาคืนทุน (PB) เท่ากับ 3 ปี 7 เดือน 3 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ที่อัตราคิดลด (Discount Rate) ร้อยละ 8 เท่ากับ 334,594.73 บาท และมีอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับร้อยละ 20.20 เป็นโครงการที่ควรพิจารณาขอรับเช่นกัน สอดคล้องกับ สุกฤษฎา พุ่มแก้ว และคณะ (2560) วิเคราะห์วิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ของเกษตรกรชาวสวนยาง กรณีศึกษา ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า ผลผลิตน้ำยางสดในจำนวน 10 ไร่ มีระยะเวลาคืนทุน (PB) 11 ปี 2 เดือน 9 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 1,168,438.59 บาท และอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) 20.55% สรุปว่า เป็นโครงการที่ยอมรับได้ รวมถึง ผลผลิตยางกันถ้วย(ซี่ยาง) ในจำนวน 10 ไร่ มีระยะเวลาคืนทุน (PB) 14 ปี 1 เดือน 10 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 758,924.10 บาท และอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ร้อยละ 20.44 ดังนั้นเป็นโครงการที่ยอมรับได้เช่นกัน

และจากวัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทางการเงินของกลุ่มส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

สภาพปัญหาทางการเงินของกลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า ขาดแหล่งเงินทุน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Na Sakolnakorn (2010) พบว่า ปัญหาทางการเงินของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ เช่น ไม่สามารถยืมเงินจากสถาบันการเงินเพื่อมาลงทุนเพิ่มได้ รวมถึงสอดคล้องกับ วสันต์ กุ้เกียรติกุล (2555) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการและการบริหารวิสาหกิจชุมชนและเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาปัญหาทางการเงิน เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน เป็นต้น อาจสืบเนื่องจากทางกลุ่มฯ มีระยะเวลาดำเนินการกลุ่มฯ เพียง 11 เดือน จึงส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มฯ ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะ

ด้านการเงิน ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ทางกลุ่มฯ ควรเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชี หรือการคำนวณต้นทุน จุดคุ้มทุน ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงานให้มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ เพื่อประโยชน์ต่อการวางแผนในการบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น พร้อมศึกษาเงื่อนไขแหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำ เพื่อเตรียมความพร้อมกลุ่มฯ ให้มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว หรือสมาชิกภายในกลุ่มเพิ่มการติดต่อประสานงานกับแหล่งภายนอกให้มากขึ้น

และพบปัญหาด้านอื่น คือ ด้านแรงงานมีไม่เพียงพอต่อกระบวนการผลิต ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรอำเภอหรือจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือจังหวัด ตลอดจนสมาชิกกลุ่มฯ เป็นต้น ควรให้ความสำคัญต่อกระบวนการส่งเสริม และชี้แจงให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายให้เล็งเห็นคุณค่าต่อการมีอาชีพเสริม เพื่อเสริมความแข็งแกร่งของคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น รวมถึงให้การสนับสนุนหรือจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านกระบวนการบริหารจัดการให้มีระบบ การทำงานเป็นทีม ให้กับทางกลุ่มฯ เพื่อเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิผลมากขึ้น

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากกล้วยเส้นและกล้วยหินฉาบมีต้นทุนต่อหน่วยน้อยที่สุด และมีรายได้จากการขายมากที่สุด ดังนั้น ทางกลุ่มฯ ควรเพิ่มปริมาณการผลิตและคุณภาพของวัตถุดิบที่นำเข้าสู่กระบวนการผลิต เพื่อส่งผลดีต่อยอดการจำหน่าย และควรเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ โดยอาศัยหลักทฤษฎี 4p เพื่อสร้างกลยุทธ์ทางการตลาด (นาโนซอฟต์คอร์เรท, 2560, ออนไลน์) ให้มีความได้เปรียบทางการแข่งขันมากขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนกลุ่มแม่บ้านส่งเสริมอาชีพทำขนม หมู 9 ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี พบว่า เป็นโครงการที่ยอมรับได้ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐ เช่น เกษตรอำเภอหรือจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหรือจังหวัด เป็นต้น รวมถึงผู้นำชุมชน ประธานกลุ่มแม่บ้าน ตลอดจนสมาชิกกลุ่มฯ นำไปเป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์เพื่อการวางแผน พัฒนา ส่งเสริมทั้งทางด้านบริหารจัดการต้นทุน หรือการลดต้นทุนเพื่อเพิ่มรายได้ ซึ่งส่งผลให้การรวมกลุ่มประกอบการ เช่น วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กชกร เฉลิมกาญจนาน. (2557). การบัญชีบริหาร(การบัญชีต้นทุน 2). (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : บริษัท วี.พี.ริ้นท์ (1991) จำกัด.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2559). กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Online). <http://strategy.dip.go.th>, 20 กันยายน 2559.
- ฐานปนา ฉันทไพศาล. (2544). การเงินธุรกิจ(ฉบับสมบูรณ์)(พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ.
- ธนวัฒน์ ไชยพรม. (2554). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของฟาร์มสุกรแม่พันธุ์ขนาดเล็กของผู้เลี้ยงอิสระในจังหวัดนครราชสีมา. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ 2554.
- นภาพร นิลพรกุล และคณะ. (2553). การเงินธุรกิจ(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทริปปี้กรุ๊ป.
- นาโนซอฟต์คอร์เรท. (2560). หลักการตลาด (Online). <http://nanosoft.co.th/maktip01.htm>., 3 กันยายน 2560.
- พูลศักดิ์ แสงสันต์ และ กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2556). การจัดการการเงินธุรกิจ. กรุงเทพฯ: แมคกรอฮิล.
- สุกฤษตา พุ่มแก้ว มานพ ทองไทย สันติ อารักษ์คุณากร และ พยอม ตอประโคน. (2560). วิเคราะห์ต้นทุนและผลประกอบการของเกษตรกรชาวสวนยาง กรณีศึกษา ตำบลปากล่อ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 12(1), 107-116.
- เมธสิทธิ์ พูลดี. (2550). การบัญชีบริหาร(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุรวิริยาสานส์.

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 12

“สานพลังเครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”

- วสันต์ กู้เกียรติกุล. (2555). การจัดการและการบริหารวิสาหกิจชุมชน (Online).
<http://www.gotoknow.org/blog/wason/55990>., 1 เมษายน 2560.
- รัตนา อุตมะ. (2556). ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจเบเกอรี่ กรณีศึกษาร้านอร่อยจंबเบเกอรี่. วิทยานิพนธ์
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- รัฐบาลไทย. (2559). แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนใต้ (Online).
<http://www.thaigov.go.th/index.php/government-th1/item/10536-8id105368/th/program3.html>. 20 กันยายน 2559., 20 กันยายน 2559.
- สมนึก เอื้อจิระพันธุ์พงษ์. (2552). การบัญชีต้นทุน(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แมคกรอฮิล.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557)
(Online).http://www.fap.or.th/images/column_1359010309/framework_cleanPostWeb_Up_031057.pdf., 4 มกราคม 2560.
- อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์. (2555). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน (Online). <http://home.kku.ac.th>.,
30 ธันวาคม 2559.
- Na Sakolnakorn, P. (2010). The Analysis of Problem and Threat of Small and Medium Sized
Enterprizes in Northeast Thailand. International Business & Economic Research Journal,
9(9), 123-131.